

„ROK JE DLOUHÝ COPÁNEK“

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTTO:

**Jaro, léto, podzim, zima
to je celý rok,
stejně letos, jako loni,
tak i napřesrok.**

**Budeme si spolu hráti
zpívat, cvičit, tancovati
vždyť jsme tady všichni rádi
a jsme spolu kamarádi.**

Platnost dokumentu: od 1.9.2021

Aktualizace: 26.8.2021

Předchozí ŠVP PV „Rok je dlouhý copánek“ je archivován dle platných předpisů o archivnictví

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
1.1	PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL.....	4
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
2.1	Úplnost a velikost školy.....	6
2.2	Umístění školy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	6
3.1	Věcné vybavení - materiální, prostorové, technické a jiné podmínky.....	6
	Interiér.....	6
	Exteriér.....	7
3.2	Životospráva a hygienické podmínky.....	7
3.3	Co děláme proto, aby nám spolu bylo dobře? (Psychosociální podmínky).....	8
3.3.1	Jak pomáháme dětem začlenit se do nového prostředí a kolektivu mateřské školy? (Adaptační proces).....	9
3.4	Organizační chod.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	13
3.5.1	Situační analýza.....	13
3.6	Personální zajištění a charakteristika pedagogického sboru.....	13
3.7	Spoluúčast rodičů a jiných subjektů.....	14
3.7.1	Spolupráce s rodiči.....	15
3.7.2	Spolupráce se ZŠ.....	15
3.7.3	Spolupráce s jinými subjekty.....	15
3.7.4	Spolupráce s obecním úřadem Teplýšovice.....	16
3.8	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	16
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	16
4	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	17
4.1	Kapacita školy, kritéria pro přijímání dětí.....	17
5	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	18
5.1	Organizace dne v MŠ.....	19
5.2	Cíle předškolního vzdělávání.....	20
5.2.1	Rámcové cíle (záměry) předškolního vzdělávání.....	21
5.2.2	Specifické cíle školní vzdělávací činnosti.....	21
5.3	Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce.....	22
5.4	Výchovné a vzdělávací strategie.....	23
5.5	Zabezpečení výchovy a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	24

5.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se SVP.	24
5.5.2 Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných.....	24
5.6 Vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
5.6.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	25
5.7 Jazyková příprava v předškolním vzdělávání	26
6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	26
6.1 Školní vzdělávací činnosti	26
6.2 Integrované bloky.....	26
6.3 Dílčí projekty :	50
6.4 DOPLŇKOVÉ PROGRAMY	55
7 autoevaluace školy A HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ	56
8 Přehled použitých zkratk	60

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 PŘEDKLADATEL A ZŘIZOVATEL

ŠKOLA: Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov

adresa: Teplýšovice 45, Benešov, 256 01

e-mail: zs-a-ms-teplysovice@seznam.cz

webové stránky školy: <http://zsamsteplysovice.cz/>

ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Charlotta Kurcová

tel: 724 753 531 (ZŠ), 724 722 280 (MŠ, ŠJ), 606 472 833 (MŠ)

IČO:70992118

REDIZO: 600041921

Organizační číslo: 50141

KOORDINÁTOR ŠVP: Mgr. Charlotta Kurcová

ZŘIZOVATEL ŠKOLY: Obec Teplýšovice

adresa: Teplýšovice 24, Benešov, 256 01

tel: 317 795 049

IČO: 00232823

e-mail: teplysovice@chopos.cz

webové stránky: <http://www.obecteplysovice.cz/>

Zpracovala: Mgr.Charlotta Kurcová, Kateřina Jonáková, Marie Čejková

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Teplýšovice, okres Benešov vznikla jako jeden právní subjekt v roce 2004. Ředitelka Mgr.Charlotta Kurcová má dlouholetou praxi, převážně na málotřídní škole.

Mateřská škola (MŠ) sídlí v obecní budově, je dvou-trojtřídní (dle naplnění kapacity), která vzdělává děti převážně od tří let. Je organizačně i koncepčně propojena se Základní školou. Její budova se nachází ve středu obce, avšak s dostupností okolní přírody. Je to přízemní budova, kdy vchodovými dveřmi vejdete do závětrí a prostorných propojených šaten pro všechny děti. Dále pak vejdete do chodbičky, která propojuje obě třídy MŠ. Každá třída má svou umývárnu s WC pro děti.

Součástí budovy je i školní kuchyně.

Jedna třída MŠ se nachází v historické budově základní školy. Svým vybavením odpovídá potřebám dětí, které do ní dochází.

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které vyhovují individuálním i skupinovým činnostem dětí. Dětský nábytek je z části zrekonstruován. Tělocvičné náradí a hygienická zařízení jsou zdravotně nezávadná a bezpečná, odpovídají počtu dětí. Vybavení průběžně obměňujeme dle finančních možností. Většina hraček a pomůcek je v dosahu dětí, aby si je samy mohly brát a následně ukládat. Výtvarné a pracovní potřeby si berou volně podle dohodnutých pravidel. Pracujeme zde s prvky Montessori školy. K tvořivým hrám s přírodninami, k pokusům a experimentům, které hojně využíváme, používají děti stolky a pracovní koutky. Hotové výrobky si dle svého uvážení vystavují buď ve své třídě nebo na nástěnkách v šatně. Děti se tak svými výtvary podílejí na výzdobě školy, jejich dílka jsou přístupná rodičům.

Tepelné a mikroklimatické podmínky jsou zajištěny. Nezávadnost vody z místní studny upravuje filtrace umístěná v samostatné místnosti mezi oběma třídami mateřské školy.

Součástí školy je též velká zahrada s dřevěnými hracími prvky a dřevěným domečkem, houpačkou a pískovištěm. Budova se zahradou se nachází v části novější zástavby obce zahrnující rodinné a bytové domy. Umístění v klidové části obce umožňuje bezpečně vycházet s dětmi do blízkého okolí (les, rybník, zemědělské a průmyslové objekty aj.). V dostupném okolí školy je spousta historických objektů (např. Hrad Český Šternberk, zámek Konopiště, rozhledna Špulka atd.)

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Mateřská škola vzdělává děti zpravidla od tří let s možností umístění i dětí mladších tří let, pokud to dovoluje kapacita školy. Od školního roku 2016/2017 je k dispozici učitelkám MŠ při práci s dvouletými dětmi chuva (hrazeno z EU, výzva č.22-školní rok 2016/2017), a nadále pokud to možnosti školy budou umožňovat.

Školní jídelna – využívají ji všechny děti přihlášené k docházce na základní i mateřskou školu.

Základní škola (ZŠ) je dvoutrídni škola s pěti ročníky a školní družinou, která je umístěna v historické budově. Díky péči Obce Teplýšovice je udržována podle stávajících možností tj. neustále opravována a modernizována. Je vybavena počítačovou technikou, interaktivními tabulemi, které v rámci přípravy na povinnou školní docházku využívají jak děti MŠ, tak i učitelé pro svoje přípravy.

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola sdružuje :

MATEŘSKOU ŠKOLU	kapacita :	59 dětí
ZÁKLADNÍ ŠKOLU	kapacita :	40 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINU	kapacita :	32 žáků
ŠKOLNÍ JÍDELNU	kapacita :	120 strážníků

2.2 Umístění školy

Škola se nachází ve středu obce Teplýšovice, v poklidné části, nedaleko okresního města Benešov. V blízkém okolí se nachází různé zajímavosti, ať už historického či přírodního charakteru (např. hrad Šternberk, zámek Konopiště, rozhledna Špulka). Má velmi dobrou dopravní obslužnost.

<http://www.mapy.cz/zakladni?x=14.8040760&y=49.8076166&z=17&source=addr&id=10754450>

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné vybavení - materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Interiér

Mateřská škola je přízemní budova. Závětrí, WC dospělých, šatny dětí se dřevěnými botníčky, psacími stolky, lavičkou, nástěnkami s pracemi dětí a informacemi pro rodiče, se vzdělávacím obsahem. Ze šatny je vstup do původní třídy mateřské školy, vpravo jsou dveře do umývárny dětí s pěti umyvadly pro děti, sprchovým koutem, umyvadlem pro dospělé a pojízdným vozíkem na ručičky, kartáčky a kelímky, označené značkou každého dítěte a WC dětí – 5 záchodků. Dále rovněž vstupujeme k bezpečnostním dveřím do nové třídy, která má rovněž svoji umývárnu WC a sprchovým koutem. Obě třídy mají jak pracovní prostory (učebna) vybavené stolky a židličkami, které mají různou velikost pro děti různých věkových skupin a knihovnou, tak i hrací plochu vybavenou kobercem a velkým množstvím hracích koutků (např. obývací, kuchyňka,

prodejna, dopravní koberec, stavebnicové boxy, stůl s televizorem, divadelní koutek), která se zároveň využívá po obědě jako ložnice tj. prostor určený k odpočinku dětí.

V zadní části první učebny se nacházejí dva malé skladové prostory na cvičební a učební pomůcky a výklenek s lehátky.

Z dětské učebny vedou dveře do kuchyně s přílehlými skladovými prostory a chodbou ke kotelně s dvěma plynovými kotli, WC a šatny zaměstnanců mateřské školy.

V zádveří hned za vstupními dveřmi je po pravé straně vstup do sborovny určené pro potřeby učitelů MŠ.

Z obou pracoven vedou dveře na zahradu MŠ.

Prostory jsou dostatečně velké a vyhovují dostatečně nejrůznějším skupinovým i individuálním potřebám dětí. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídá počtu dětí, jejich zájmům a je průběžně obnovováno a doplňováno.

Zakoupení hraček a didaktických pomůcek vhodných pro práci s dvouletými dětmi, nepromokavých prostěradel, výška stolků a židliček odpovídá velikosti dvouletých dětí. Rovněž venkovní hrací prvky umožňují i používání dvouletými dětmi (výška snížena).

V případě, že je obsazena pozice „Chůva“- pomáhá při procházkách dohlížet na bezpečnost dvouletých dětí.

Exteriér

Budova mateřské školy je postavena v klidové části obce, v novější zástavbě rodinných a bytových domů, což umožňuje bezpečně s dětmi vycházet do nedalekého lesíka, k rybníku i zemědělským objektům (drůbežárna, teletník, prasečák), kde mohou děti pozorovat práci lidí i hospodářská a lesní zvířata.

Školní zahrada je součástí budovy MŠ, vstup do zahrady je dveřmi z herny dětí z nové i stávající třídy, nebo vraty vpravo i vlevo od budovy MŠ. Pískoviště s domečkem na nářadí a hračky dětí, dřevěné hrací prvky, dřevěný domeček, prolézací tunel. Uprostřed zahrady stojí dřevěný vláček na kolečkách se sedadly pod uměle vytvořeným kopcem, který v zimě používáme pro zimní aktivity dětí (bobování...). Rádi bychom zde do budoucna vytvořili ve spolupráci s obcí venkovní učebnu (altán) a plochy pro pěstitelské práce dětí.

3.2 Životaspráva a hygienické podmínky

- Školní jídelna je v budově mateřské školy
- Svačiny a obědy připravují kuchařky, jídlo si částečně roznášejí děti, pomáhají školnice

Stravování se řídí předpisy o školním stravování. Dětem je poskytována plnohodnotná strava dle příslušných předpisů. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne.

Děti jsou vedeny k samostatnosti, strava je připravována podle hygienických norem a receptur, je dodržován spotřební koš. Děti zásadně do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby podávané jídlo alespoň ochutnaly. Děti (i ty nejmenší) jsou vedeny k tomu, aby se z části obsluhovaly a po skončení stolování sklízely ze stolu (talíře, hrnky, příbory...) na odkládací stůlek.

Vedeme děti ke správnému stolování a dodržování správných hygienických návyků.

Pitný režim – děti mají ve třídě po celý den pití, které podle potřeby doplňuje provozní pracovnice.

Nápoje se obměňují: ovocné čaje, vitamínové nápoje, šťávy, mléko, kakao apod.

Díky zájmu dětí a rodičů jsme nechali prostor péči o chrup a pravidelně si čistíme zuby po obědě.

Je zajištěn pravidelný denní řád, který umožňuje, aby se organizace činností přizpůsobila aktuální situaci i neplánované události.

Spontánní pohyb v interiéru školy je možný, děti využívají náradí a náčiní, některá z důvodu bezpečnosti za dohledu pedagoga a dle dohodnutých pravidel.

Každodenní pobyt v přírodě je dostatečně dlouhý, program a činnosti se přizpůsobují počasí a období.

Pobyt venku je zpravidla organizován od 9.50 do 11.50 hodin, doba pobytu venku se upravuje podle počasí a stavu ovzduší (viz příloha Školního řádu).

Hygienické podmínky:

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy.

- Zajišťujeme dětem pravidelný denní rytmus a řád
  - Přizpůsobujeme se aktuálním situacím, neplánovaným událostem a podmínkám
  - Preferujeme maximálně možný pobyt dětí venku na čerstvém vzduchu (školní zahrada-hřiště, vycházky do přírody a okolí školy...).
- Pobyt venku je organizován mezi 10,00 hod. – 11,30 hod. dle věku, počasí a stavu ovzduší. V letních měsících je provoz přizpůsoben tak, aby byly činnosti dětí přenášeny ven již od ranních hodin. Pobyt venku může být zkrácen nebo zcela vynechán při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách.
- K odpočinku dětí se využívá herna, každé dítě má své lehátko a židličku, na které si odkládá svoje věci. Ložní prádlo se vyměňuje pravidelně 1 x za 14 dní, nebo dle aktuální potřeby. Každé dítě má svůj vlastní box na lůžkoviny. Doba určená k odpočinku a odreagování se liší dle věku dítěte. Děti do spánku nenutíme, respektujeme biologické potřeby dítěte. Děti odpočívají při čteném i reprodukováném textu, mohou si vzít na lehátko svou oblíbenou hračku (mazlíčka). Děti, které nespí, individuálně pracují u stolečku s učitelkou.

3.3 Co děláme proto, aby nám spolu bylo dobře? (Psychosociální podmínky)

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem prostředí tak, aby se v MŠ cítily spokojeně, bezpečně, jednáme s dětmi nenásilně, citlivě, navozujeme situace klidu a pohody, snažíme se, aby děti nebyly neurotizovány zbytečným spěchem. Všechny děti mají stejné povinnosti, práva,

mají rovnocenné postavení. Věková různorodost kolektivu dětí je vede k vzájemné pomoci, toleranci, ohleduplnosti, podpoře. Snažíme se o příjemnou komunikaci s dětmi, abychom navodily vztah důvěry a spolupráce. Věnujeme se dostatečně vztahům mezi dětmi, nenásilně je ovlivňujeme prosociálním směrem (prevence šikany) – snažíme se vytvářet třídu dětí – kamarádů. Snažíme se o vyváženost volnosti a osobní svobody dětí s nutností dodržovat potřebný řád a určitá pravidla soužití. Děti se podílejí na sestavování pravidel chování, mají prostor pro hodnocení a sebehodnocení. Jednotlivá témata sestavujeme tak, aby byla dětem blízká, pochopitelná a přiměřeně náročná. Vyhýbáme se negativním komentářům a přiměřeně reagujeme na konkrétní projevy a výkony dítěte. V dětech rozvíjíme dobré vzájemné vztahy – porozumět sám sobě, porozumění a tolerance k druhým, ohleduplnost, zdvořilost, spolehlivost, kamarádství. Pedagog sleduje vztahy mezi dětmi, naslouchá jim a prohlubuje kamarádství a kooperaci. Do svého výchovného působení vkládáme trpělivost. Dětem poskytujeme veselý a hravý přístup učitelů, bezstresové prostředí, velkou nabídku aktivit, možnost samostatného výběru ranních aktivit, rodinný kolektiv....

Náš Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV) „Rok je dlouhý copánek“ je zpracován hodně přívětivě, provázaný a plynule propojený se Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání „Škola hrou“ naší základní školy. Vše co se děti v naší MŠ naučí dále rozvíjejí v ZŠ apod. Máme v plánu tuto propojenost dále rozvíjet i proto, abychom zajistili dětem snadnější přechod do základní školy. Chceme získat větší prostory pro společné akce, dostatek parkovacích míst v okolí obou budov (ZŠ i MŠ).

V třídních vzdělávacích programech jednotlivých integrovaných bloků je přihlíženo ke specifickým práce s dvouletými dětmi.

3.3.1 Jak pomáháme dětem začlenit se do nového prostředí a kolektivu mateřské školy? (Adaptační proces)

Adaptační období je pro některé rodiče a děti náročné. Adaptabilita dítěte, které přichází z rodinného prostředí, je různorodá, proto v adaptačním období mateřská škola uplatňuje následující opatření :

- umožní rodičům s dítětem navštívit školu, účastnit se her, slavností, pobytu venku apod.
- seznámí rodiče a děti s personálem, s prostorami školy, s řádem školy ŠVP, s uspořádáním dne, se stravováním
- vhodně rodiče upozorní na pozvolnou adaptaci dítěte za přítomnosti rodiče, či blízké osoby, dále zkrácenou dobu pobytu v MŠ v průběhu dne
- projedná s rodiči skutečnosti s ohledem na individualitu dítěte – např. zlozvyky, návyky, zvláštnosti chování, zdravotní problémy, zájmy a oblíbené činnosti
- poradí rodičům, jak dítěti vstup do MŠ usnadnit – klidná ranní příprava, základní dovednosti v samoobsluze, užití oblíbené hračky

Adaptační proces je přizpůsobován vzniklým podmínkám a potřebám dětí.

Hlavním posláním školy je vzdělávat v souladu s možnostmi a schopnostmi dítěte, s důrazem na porozumění a využití poznatků a dovedností pro běžný život.

V měsíci červen realizujeme informativní schůzku, kde rodiče seznamujeme s prostory, školním a provozním řádem.

V rámci adaptačního procesu dítěte na mateřskou školu seznamujeme rodiče s přístupem k dítěti, které nastupuje poprvé do mateřské školy. Zvláštní pozornost věnujeme adaptaci dvouletých dětí a jejich specifickým.

3.4 Organizační chod

Provoz MŠ je zajištěn od 6,30hod. do 16,30hod.

Režim dne v naší mateřské škole je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodu a odchodu dětí, jejich věkové zvláštnosti. Děti jsou ve věkově smíšených třídách (tzv.heterogenních), kde se starší učí pomáhat mladším a naopak mladší se spoustu věcí naučí od starších. Podporujeme dětskou zvědavost a radost z objevování. V tomto využíváme prvky Montessori pedagogiky, která je založena na tom, že dává dětem svobodu, učí je zodpovědnosti v rámci hranic a společenských zásad, respektuje individualitu a potřeby každého dítěte a učí je respektu k sobě, vyučujícím a kamarádům a podporuje dítě v jeho procesu vlastního rozvoje. Denní řád umožňuje pružně reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich potřeby. Děti mají dostatek času na spontánní hru, poměr řízené a spontánní činnosti je vyvážený. Plánování činnosti je přizpůsobováno individuálním potřebám dětí, vychází z jejich potřeb a zájmů.

Spontánní hry :

Probíhají po příchodu dětí od 6,30 hod. do 8,00 hod., při pobytu venku a v odpoledních hodinách před odchodem domů (dle potřeb, věku a schopnosti dětí)

Ranní (komunikativní) kruh: (15-20 min) – cílem ranního kruhu je vést děti, aby si při vzájemném vyprávění (sdílení) naslouchaly, aby se seznámily s tématem dne

Hygiena: –děti používají každý svůj ručník u své značky, z důvodu bezpečnosti učitelka připomíná ohleduplné chování

Svačina: - děti se obsluhují samy, berou si porci podle chuti.

Integrované didakticky cílené celky, prožitkové učení: (činnosti řízené pedagogem-30-40min) zaměřené na rozvoj dítěte v oblasti poznávací, komunikativní, smyslové, estetické

- dle tématu učitel/ka motivuje a plní s dětmi cíl, který je přizpůsoben věku a schopnostem dětí, využívá názorné pomůcky k tématu, činnosti dětem předkládá, nabízí, ale nenutí, při rozhovorech dbá na slušnou úroveň komunikace – nepokřikovat, pravidlo “vždy mluví jeden“, naslouchat ostatním, úkoly z jednotlivých oblastí se prolínají v průběhu dne, opět možno přesunout plnění úkolů do přirozeného prostředí v přírodě a nebo jsou plněny ve skupinách od rána
- hry i tvůrčí činnosti probíhají individuálně, ve skupinách nebo s celou třídou

Pohybové aktivity

Třídy MŠ jsou vybaveny pro tyto činnosti náradím a náčiním. Využívána k těmto aktivitám je i školní zahrada. Pohybové aktivity probíhají v průběhu celého dne.

Dopoledne – zdravotně zaměřené činnosti s náčiním, slovem a hudbou

Pohybové hry, psychomotorické hry, hry zaměřené na relaxaci

Pobyt venku – řízené a spontánní pohybové činnosti, sportovní a pohybové hry

Odpoledne – pohybové chvílky, hry a hudebně pohybové činnosti

Šatna – každé dítě má na policičce svoji značku, s pomocí učitele/ky si osvojuje správný postup při svlékání a oblékání, mladším dětem je pomáháno i ze strany starších dětí, postupně jsou vedeny k samostatnosti, učí se o pomoc požádat, učitel/ka vede děti k pořádku v šatně

Pobyt venku – je organizován mezi 10, 00 hod. – 12,00 hod. dle počasí a stavu ovzduší, v letních měsících je provoz přizpůsoben tak, aby byly činnosti přenášeny ven od ranních činností. Pobyt venku může být zkrácen nebo zcela vynechán, při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách. Je využíváno pro pobyt venku i nejbližší okolí MŠ.

Oběd - děti jsou vedeny k samostatnosti, strava je připravována podle hygienických norem a receptur.

Odpočinek - doba určená k odpočinku a odreagování se. Děti odpočívají, ve větraných místnostech, při čtení i reprodukované pohádce, nemusejí spát, mají možnost si na lehátko vzít svoji oblíbenou hračku (mazlíčka). Vždy mohou samostatně uspokojit své hygienické potřeby.

Odpolední hry a činnosti (do rozchodu domů) – odpolední činnosti a hry jsou přizpůsobeny počasí – ve třídě, na školní zahradě – voleny jsou pohybové aktivity, skupinové hry... .

Pitný režim – od rána mají děti ve třídě po celý den pití, které podle potřeby doplňuje provozní pracovnice. Nápoje se obměňují: ovocné čaje, vitamínové nápoje, šťávy.

V ranním kruhu se děti seznámí s tématem aktivit pro daný den, zařazujeme tělovýchovnou chvílku

Pomáháme dětem s výběrem aktivit a následně jsme jim nápomocni při samotné činnosti.

Dvouletým dětem je při těchto činnostech a rozhodování výběru činnosti vždy nápomocna chuva (pokud je její přítomnost žádoucí).

Výtvarné činnosti

- rozvíjí city dětí, poskytuje možnost komunikovat beze slov, dává pocit síly a uspokojení z vytvořeného díla, rozvíjí jemnou motoriku, hmat, zrak, podporuje koordinaci oko-ruka.

- dává možnost pracovat ve skupině, vede k samostatnosti

- učí vnímat barvu a tvar

- učí soustředit a plánovat

Poskytuje dětem dostatek prostoru pro práci

- děti mají k dispozici dostatečné množství materiálu
- uč. reagují na práci všech dětí – děti povzbuzují
- poskytujeme čas a prostor k experimentování
- nespěcháme na děti, společně hodnotíme
- neporovnáváme práce jednotlivých dětí (soutěžení není pro malé děti moc dobré)

Práce vystavujeme a zakládáme do portfolií dětí.

Čtecí a seznamovací činnosti :

- činnosti slouží k podchycení zájmu o literaturu čtení, psaní (nápodobu)
- seznamují se s manipulací s knihou a písmenky (postupně je rozeznávají podle tvaru)
- všechny knihy jsou dětem dostupné – mají svoji knihovničku
  - v kroužku najdou děti i dětské časopisy, encyklopedie apod.

Pokusy, omyly a objevy :

- objevujeme, experimentujeme, pěstujeme, pozorujeme, porovnáváme
- pracujeme s polytechnickou výchovou
- děti si mohou vybrat s čím chtějí pracovat, umožňujeme jim kontakt s věcmi všedního dne

Dramatické činnosti :

- děti si hrají, napodobují dospělé, učí se sociálním rolím
- děti mají k dispozici různé převleky, doplňky, různé jiné doplňky
- u dětí rozvíjíme sociální citění, inteligenci jazykové a vyjadřovací schopnosti

Pracovní činnosti :

-dětí učí – správně držet nůžky, stříhat, vystříhovat předkreslené tvary z papíru a procvičovat techniku nalepování, modelování, lepení, obtiskávání, trhání různých formátů papíru, sestavování, navlékání

Hudební činnosti :

- děti se učí zpěvu nových písní a hudebně pohybovým hrám, rytmizaci říkadel, seznamují se s Orffovými nástroji, jejich ovládnutí, seznamují se s pravidly hudební formy, učí se improvizaci na hudbu, dodržování rytmu a vytváření správných pěveckých návyků (např. správně stát při zpěvu, učí se tanečky, pohyb v rytmu).

Vymezená doba denních činností (ranní hry, komunikativní kruh, tělovýchovná chvílka, řízené činnosti) je pouze orientační.

3.5 Řízení mateřské školy

Od 1.ledna 2004 se mateřská škola spojila se základní školou v jeden právní subjekt. V čele organizace od tohoto roku je ředitelka Mgr.Charlotta Kurcová, která má dlouholeté pedagogické zkušenosti. Pravidelně vyhodnocuje práci zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Vedoucí učitelkou v MŠ je Markéta Vlčková, zastupující Kateřinu Jonákovou, která je na mateřské dovolené.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny pracovními náplněmi. Komplexní vyhodnocení práce MŠ v praxi se provádí na pedagogických poradách. Panuje zde ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, které napomáhá i kvalitě práce zaměstnanců. Pracujeme jako jeden tým, ke spolupráci zveme i rodiče a zřizovatele.

3.5.1 Situační analýza

S.W.O.T. analýza (v pravidelných cyklech)- viz příloha ŠVP PV

3.6 Personální zajištění a charakteristika pedagogického sboru

Ředitelka ZŠ a MŠ Teplýšovice – Mgr. Charlotta Kurcová - Pedf UK

Vedoucí učitelka MŠ - Markéta Vlčková - Spgš Obrataň

Snažíme se, aby pedagogický sbor v MŠ byl plně kvalifikovaný.

Učitelky pracují na základě dohodnutých pravidel, profesionálně – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami vzdělávání dětí předškolního věku.

- při jednotlivých činnostech dle svých služeb zajišťují pedagogickou péči
- sebevzdělávají se samostatně a dle plánu DVPP jsou vytvářeny příznivé podmínky, mají zájem o růst svých profesních kompetencí

Chceme, aby učitelský sbor byl plně kvalifikovaný.

Pedagogické působení je založeno na systematickém uplatňování pedagogické diagnostiky, výchova je prolínána jako důsledně rozvíjející, nikoliv omezující, s oporou na pozitivní rysy dítěte s využitím prvků Montessori pedagogiky. Upřednostňujeme heterogenní třídy (věkově smíšené).

U mladších dětí je prioritou postupné a nenásilné zvykání, rozvoj a upevňování sebeobsluhy a pracovních návyků.

U předškolních dětí je hlavním cílem dosažení všestranné zralosti a usnadnění přechodu dětí z MŠ do ZŠ a zaměření na mravní výchovu a nápravu vad výslovnosti. Je dbáno na dodržování základních pravidel společenského chování ve styku s ostatními dětmi i s dospělými, umět poděkovat, pozdravit, být trpělivý, ohleduplný.

Pro rok 2016/2017 byla zajištěna pro práci s dětmi mladšími tří let chuva v rámci dotace EU, splňující kvalifikační předpoklady.

Od školního roku 2021/2022 je již chuva zaměstnancem školy.

Provozní zaměstnanci— 2 uklízečky

Všeobecné povinnosti a jejich zodpovědnosti jsou zakotveny v pracovní náplni a v pracovním řádu školy, vnitřním platovém předpisu. Dílčí povinnosti a obsah pracovní doby jsou zakotveny v jednotlivých pracovních náplních, které jsou součástí osobního spisu zaměstnance.

Na škole je toto personální obsazení :

ředitelka základní školy a mateřské školy					
učitelka ZŠ	vedoucí učitelka MŠ		Vedoucí šk. jídelny	Školník-domovník-uklízečka ZŠ	Účetní, mzdový účetní
učitelka ZŠ	Učitel/ka MŠ				
učitel ZŠ	Učitel/ka MŠ		Kuchařka		
Vychovatel/ka	Učitel/ka MŠ		Kuchařka		
vychovatelka ŠD	Učitel/ka MŠ		Kuchařka		
2 x asistent pedagoga	uklízečka MŠ				
	uklízečka MŠ				

3.7 Spoluúčast rodičů a jiných subjektů

Škola se snaží navazovat spolupráci s organizacemi, jejichž činnost pomáhá rozvíjet občanské povědomí dětí v různých oblastech života. Spolupracujeme se/s:

- zřizovatelem (vítání občánků, besídky a výstavy, úklid veřejných prostranství v rámci Dne Země, Vesnice roku apod.);
- rodiči dětí
- jinými mateřskými školami v okolí (ZŠ a MŠ Chotýšany, ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem a ZŠ a MŠ Archa Petroupim)
- s poradenskými zařízeními (Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) Benešov, Speciální pedagogické centrum - SPC)
- jinými místními organizacemi a sdruženími (např. Mateřské centrum apod.)

3.7.1 Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni.

Díky rodičům, kteří nám dobrovolně pomáhají brigádami na úpravu okolí školy a zahrady a sponzorských darů, můžeme rozšiřovat vybavení naší školy. Jako poděkování jim na oplátku nabízíme přátelské posezení u ohýnku s opékáním vuřtů či společné tvoření s hudbou.

Zajímá nás názor rodičů, který mají možnost vyjádřit v rámci dotazníkového šetření a vzájemného pohovoru s pedagogy.

- Za primární považujeme spolupráci s rodiči, kteří přihlašují své dítě do naší mateřské školy, o svých dětech jsou potom informováni na rodičovských schůzkách, nebo při ranním scházení dětí. Rodičům je škola vždy otevřená, pedagogové jsou vždy ochotni s nimi komunikovat.
- Pořádáme pro rodiče i širokou veřejnost různé akce během roku – besídky, tvoření s rodiči, karneval, oslavy Dne dětí, Dne matek apod.
- Ve vztazích uplatňujeme vstřícné jednání, otevřenost a porozumění. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Rodiče nám pomáhají získávat sponzory.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o dění, nabídce a programu mateřské školy na nástěnkách v šatně, mají možnost se podílet na dění v mateřské škole.
- Záměrem je ve spolupráci pokračovat a dále ji prohlubovat.

3.7.2 Spolupráce se ZŠ

- Dbáme na spolupráci se ZŠ – již tradiční jsou naše společné sportovní a divadelní akce, návštěvy v ZŠ, kdy se děti zapojují do výuky apod.
- Podporujeme vzájemnou spolupráci, důvěru a respekt pedagogických pracovníků obou součástí
- Dbáme na provázanost Školních vzdělávacích programů obou součástí (ŠVP PV a ŠVP ZV)
- Připravujeme předškolní děti na vstup do 1.ročníku ZŠ – pracujeme na interaktivní tabuli, s počítači, zapojujeme je do výuky žáků ZŠ v rámci „Týdne prvňáků“, pořádáme společné akce (např.oslavy Dne dětí, besídky ke Dni matek apod.), učitelé ze ZŠ se účastní vzdělávací práce v MŠ a naopak

3.7.3 Spolupráce s jinými subjekty

- MŠ spolupracuje s MŠ Petroupim a MŠ Chotýšany, místní obecní knihovnou, s PPP Benešov – při řešení vzdělávacích problémů a při odkladu školní docházky.
- Spolupráce se také daří s některými podnikatelskými subjekty z okolí, kteří poskytly sponzorské dary škole i na různé akce.
- Informovanost rodičů i široké veřejnosti je zajišťována zveřejňováním na webových stránkách ZŠ a MŠ Teplýšovice. Prezentujeme školu v místním i oblastním tisku, rozhlase (Teplýšovický občasník, Benešovské listy, Jiskra, rádio Blaník atd.)
- Úzce již několik let spolupracujeme na různých společných projektech a výměně pedagogických zkušeností se ZŠ a MŠ Chotýšany a ZŠ a MŠ Louňovice pod Blaníkem.

3.7.4 Spolupráce s obecním úřadem Teplýšovice

- Obecní úřad zajišťuje celkový provoz mateřské i základní školy

- Úzce spolupracujeme s obecním úřadem při organizaci různých veřejných a sportovních akcích (vítání občánků, vánoční jarmark...)
- Škola je významnou součástí veřejného a kulturního života obce Teplýšovice.

3.8 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními odpovídají vždy individuálním potřebám dítěte a to jak v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními se snažíme zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. Vzdělávací obsah přizpůsobujeme vzdělávacím schopnostem, možnostem a předpokladům nadaného dítěte.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je heterogenní (věkově smíšená), vzdělává a vychovává děti ve věkové kategorii zpravidla od 3 (případně od dvou let v případě volné kapacity) do 6ti let(či sedmi let v případě odkladu povinné školní docházky). Kapacitu MŠ naplňujeme do počtu 59 dětí.

- je zajištěn pravidelný denní řád, který umožňuje reagovat na aktuální situace a změny v průběhu dne
- rodiče mohou přivádět a odvádět děti kdykoliv dle svých potřeb, po předchozí domluvě s pedagogy
- vzdělávání probíhá v mateřské škole s heterogenní (věkově smíšenou) skupinou dětí v průběhu celého dne, učitelka plánuje vzdělávání s ohledem na individuální potřeby dětí, počet dětí nepřekračuje kapacitu školy
- učitelka se na vzdělávání připravuje v souladu s cíli ŠVP PV a se záměrem na environmentální vzdělávání a pohybovou výchovu, kterou naše škola ve svém vzdělávání preferuje v rámci zdravého vývoje dětí. Jednotlivé činnosti a aktivity přizpůsobuje dětem, má na zřeteli věkové a individuální zvláštnosti dětí
- k pravidelným aktivitám patří ranní komunikativní kruh – s dětmi se přivítáme se s nabídkou činností, ony sdělí své zážitky
- do ranního programu zařazujeme zdravotní cviky, tělovýchovné aktivity
- u dětí s vadou řeči provádíme individuální logopedickou péči, zaměřujeme se na logopedickou prevenci (logopedická asistentka)
- škola uplatňuje individuální adaptační proces
- spontánní a řízené aktivity jsou vyvážené, pedagog uplatňuje více situační a prožitkové učení hrou, nezapomíná na projektové a dramatické nabídky
- děti mají možnost uchýlit se do klidového koutku, neúčastnit se společenských činností, mají možnost soukromí při osobní hygieně
- mimoškolní akce a výlety plánujeme po dohodě s rodiči
- pedagogové se plně věnují dětem, jejich vzdělávání a vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti
- prezentace školy na veřejnosti je řešena pomocí vývěsek, příspěvků do novin, pořádáním různých akcí dle svátku

4.1 Kapacita školy, kritéria pro přijímání dětí

Kapacita mateřské školy je 59 dětí. MŠ disponuje převážně dvěma heterogenními třídami, třídou „Meruněk“ s kapacitou 27 dětí, třídou „Borůvek“ s kapacitou 24 dětí a dočasnou třídou zřízenou pro velký zájem rodičů v budově ZŠ s kapacitou 8 dětí. O zřízení dítěte do jednotlivých tříd rozhoduje ředitelka školy a vedoucí učitelka MŠ, přičemž se pokud možno snaží zohlednit přání rodičů či sourozenecké vazby.

O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka Základní školy a Mateřské školy Teplýšovice Mgr. Charlotta Kurcová. Písemně informuje ve správním řízení zákonné zástupce o přijetí či nepřijetí jejich dítěte do mateřské školy.

Přijímací řízení probíhá na škole dle školního řádu, formou „Dne otevřených dveří“ v daném termínu. Rodiče si mohou školu prohlédnout, jejich děti se pak zapojit do činností v mateřské škole. Rodiče mohou přihlásit svoje děti i mimo přijímací řízení, v průběhu roku a to jen v případě, že není naplněna kapacita školy.

Zařazování do předškolního zařízení se řídí vnitřní směrnicí „Kritéria pro přijímání dětí do MŠ“, která je k dispozici na nástěnce a webových stránkách školy www.zsamstplysovice.cz.

5 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Od září 2009 pracujeme podle nového školního vzdělávacího programu zpracovaného podle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Motivační název školního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání „ROK JE DLOUHÝ COPÁNEK „ . Je to vlastní program vytvořený na základě osvědčených forem a metod práce s pomocí metodických a didaktických materiálů, odborné literatury. Program respektuje ve všech oblastech věkové zvláštnosti dětí, jejich individuální vzdělávací potřeby. Uplatňujeme v něm prvky Montessori školy. K tvořivým hrám využíváme práci s přírodninami, pokusy a experimenty, které hojně využíváme k získávání vlastních zkušeností. Hotové výrobky si dle svého uvážení děti vystavují buď ve své třídě nebo na nástěnkách v šatně. Děti se tak svými výtvary podílejí na výzdobě školy, jejich dílka jsou přístupná rodičům.

Vzdělávací program je tvořen integrovanými bloky, které jsou odvozené od přirozeného cyklu ročních období a společenských situací s nimi spojenými.

Nabízíme kvalitní standardní i nadstandardní péči o všechny děti naší školy (sportovní, kulturní akce, výlety, pěší túry se zábavnou soutěžní náplní, návštěvy divadel, soutěže pro děti i s rodiči apod.).

Po provedené analýze podmínek školy, potřeb dětí, možností a požadavků rodičů byly stanoveny tyto priority naší mateřské školy:

ŠKOLA SE SVÝMI AKTIVITAMI ZAMĚŘUJE NA OCHRANU PŘÍRODY A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Podporujeme u dětí :

fyzický vývoj – prostřednictvím chůze, běhu, lezení, míčových her, prolézání, přelézání, šplhání, jízdy na koloběžkách, tělovýchovných chvilek

sociálně-emocionální vývoj – prostřednictvím řešení sporů, vyjadřování pocitů, kontroly impulsů, vzájemné úcty a pomoci, sdílení pocitů...

rozvoj inteligence – vedením dětí k samostatnému myšlení tvořivosti, k pokusům, k experimentování, objevování, pozorování...

rozvoj předčtenářské gramotnosti a jazyka – vyprávění, reprodukce a dramatizace pohádek a příběhů, rozhovory, práce s knihou...

rozvoj matematicko-logických představ

Poskytujeme dětem :

- příležitost učit se mnoha způsoby
- dostatek času na prozkoumání prostředí
- příležitost vybírat si, kterých činností se chtějí účastnit
- místa, kde mohou vystavit (představit) svou práci
- příležitost učit se způsobem, který vyhovuje individuálnímu stylu každého dítěte
- pozitivní hodnocení osobní aktivity dítěte
- navazujeme na výchovu v rodině, co nejvíce s ní spolupracujeme
- vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů dítěte
- usnadňujeme (svým pojetím) přechod dítěte z rodinné péče do kolektivu vrstevníků a systematického výchovně vzdělávacího procesu
- připravujeme děti pro zdárný vstup do prvního ročníku ZŠ

- připravujeme odpovídající podmínky pro děti se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami

5.1 Organizace dne v MŠ

Denní program strukturuje každodenní činnosti, práci a hru a tvoří běžný denní řád, s nímž se děti seznámí, a který je uspokojuje. Je pružný a umožňuje začleňování zvláštních akcí, dovoluje zohledňovat náladu skupiny.

Pružný denní program umožňuje volný průběh činností.

Naše mateřská škola vytváří svůj vlastní program podle svých potřeb a potřeb dětí. Nabídka činností pro děti vždy obsahuje jednotlivé oblasti (viz RVP PV).

1. Den začíná příchodem dítěte do MŠ

- dítě si vybírá hru, činnost podle svého

2. Ranní kruh

- v ranním kruhu vedeme děti k vzájemnému naslouchání, seznámíme je s tématem dne, co budeme dělat, z jakých činností si děti mohou vybrat
- kruh symbolizuje partnerství všech jeho členů, stmeluje, všichni jsou jeho součástí, nikdo není nadřizený, ani podřizený – při vzájemném sdílení dodržujeme pravidlo: "Když jeden mluví, ostatní naslouchají".

3. Tělovýchovná chvílka

- pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte (rozvíjí smysl pro vnímání, chápání, reprodukci a tvorbu rytmu, dostavuje se pocit psychické relaxace)

4. Hygiena

- děti si osvojují základy správné hygieny

5. Svačina

- čas na svačinu není přesně vymezen
- po domluvě s rodiči mají děti možnost sníst jen kousek, nebo jen ochutnat, kdo nepije mléko dostane čaj

6. Koutky aktivit

- děti si sami volí činnosti, hry a koutky aktivit, tím podporujeme:

samostatnou volbu

zodpovědnost za vlastní volbu

samostatné myšlení

tvořivost dětí

radost dětí ze hry, činnosti, učení

zájmy dětí

- děti si mohou vybrat z těchto koutků aktivit: výtvarného, hudebního, pracovního, dramatického, pokusů a omylů, čtecího a seznamovacího

7. Hodnotící kruh

- zde děti mohou zhodnotit, jak se jim pracovalo, které činnosti je nejvíce zaujaly, co nového se naučily ....
- je důležitým prvkem sebereflexe, rozvoje slovní zásoby a souvislého vyjadřování, kultivují se zde sociální vztahy

8.. Pobyt venku

- využíváme pobytu na zahradě, který slouží k tělovýchovným aktivitám
- objevujeme přírodu, okolí školy i obce při vycházkách

9. Oběd

- děti vedeme k sebeobsluze a samostatnosti, ke správnému stolování
- mluvíme jen, když nemáme jídlo v ústech

10. Odpolední odpočinek

- reagujeme na individuální potřeby dětí a tolerujeme u předškolních dětí sníženou potřebu spánku (vždy po domluvě s rodiči), děti pak provozují tiché činnosti u stolečků s dodržováním určitých pravidel: HRAJI SI TAK, ABYCH NERUŠIL KAMARÁDY

11. Odpolední svačina

12. Odpolední hry a činnosti

- děti si vybírají činnosti a hry dle svého zájmu až do rozchodu domů

5.2 Cíle předškolního vzdělávání

Naším cílem pedagogického procesu je dosáhnout u dětí vysokého stupně samostatnosti, individuálního získávání kompetencí, které pak budou schopné uplatňovat v dalším životě a vzdělávání, radost z vykonané práce a učení, přirozenou vůli se dále rozvíjet.

5.2.1 Rámcové cíle (záměry) předškolního vzdělávání

1/ Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení a poznání

Předpokladem tohoto cíle je:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost
- systematicky rozvíjet řeč dítěte

- rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- podporovat stále dokonalejší chápání světa, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnat se s nimi

2/ Získávání osobní samostatnosti a projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- vytváření příležitostí k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- rozvíjet poznání sama sebe, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech
- vést děti k poznání, že mohou jednat svobodně, že však za to jak se rozhodnou a co udělají také odpovídají

3/ osvojení si základů na nichž je postavena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, stejná hodnota a rovnost všech lidí
- soucítění se slabými a ohroženými, péče o druhé, hodnoty spojené se zdravím, životním prostředím a životem
- vztahy mezi lidmi
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, podílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, k porozumění pro rozdílné hodnoty a pro vzájemné sbližování

5.2.2 Specifické cíle školní vzdělávací činnosti

Třídní vzdělávací plán bude příležitostně upravován jako příloha k ŠVP PV dle nově zvoleného tématu. Třídní plán bude předkládán v podobě integrovaných bloků. Integrované bloky jsou tvořeny tak, aby integrovaly všechny vzdělávací oblasti, vycházejí z praktických životních problémů a situací, z potřeb dítěte, jsou zaměřeny k určitým činnostem a praktickým aktivitám. Navzájem se doplňují a prolínají.

Formy a metody pro naplnění integrovaných bloků jsou otázkou individuality každé učitelky a momentálních nálad a potřeb dětí. Využíváme hlavně metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, učitelky toto respektují a vzájemně se doplňují a spolupracují. Připravujeme prostředí a nabízíme dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe.

V integrovaných blocích je napsaná též doporučená forma realizace, kterou učitelka může využít plně, nebo částečně, s uplatněním vlastních prvků, s přihlédnutím k individuálním a věkovým zvláštěm dětské skupiny ve třídě. Metody, formy a způsob práce každá učitelka používá podle vlastního uvážení a osobních pocitů, uplatňuje zde vlastní charakterové a profesní vlastnosti a zaměření.

Různou nabídku činností pro jednotlivé věkové skupiny zpracováváme v týdenních plánech a zrovna tak individuální činnosti s předškoláky, děti s odkladem školní docházky, či děti se specifickými potřebami

5.3 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Organizační formy výuky:

a) Prostředí:

- jedná se o podnětné prostředí, které tvoří koutky různých aktivit, kde mají děti k dispozici materiály a pomůcky, vše dostupné a použitelné
- tyto koutky poskytují dostatek možností pro individuální i skupinovou práci

b) Uspořádání dětí při jednotlivých činnostech:

- forma **kooperativního učení:**

-je postaveno na spolupráci dětí při řešení společných problémů a situací

- děti se učí: rozdělovat si sociální role

    pomáhat si a radit

    naplánavat si činnosti

    vyvíjet společné úsilí

    kontrolovat jeden druhého

    hodnotit přínos jednotlivých účastníků

    spojovat dílčí výsledky do několika celků

- forma **prožitkového učení:**

- děti se učí na základě zkušeností a prožitků, což je pro děti přirozené,spontánní

- děti objevují, přirozeně se projevují, komunikují verbálně i neverbálně, mají prostor pro aktivitu, kreativitu

Na tomto prožitkovém učení je založeno integrované učení hrou a činnostmi, které je praktikováno hlavně v koutcích aktivit. Podporujeme učení se dětí navzájem od sebe.

Sebehodnocení – vedeme děti k samostatnému hodnocení svých úspěchů i neúspěchů, k samostatnému navrhování cest ke zlepšení.

- děti ve třídě neporovnáváme mezi sebou, ale každý je hodnocen na základě

pozorování vlastních současných i předchozích výsledků práce.

- každé sebehodnocení obohacujeme pozitivní zpětnou vazbou

c) Rozdělení rolí mezi pedagogy a dětmi:

- řízené a otevřené

- jsou postavené na pozitivní atmosféře ve skupině (třídě)
- vzájemná důvěra, dodržujeme pravidla

5.4 Výchovné a vzdělávací strategie

- vytváříme podnětné prostředí a během celého dne realizujeme v koutcích aktivit vzdělávací činnosti směřující cíleně k rozvoji dětí, k rozlišování jejich kompetencí (postojů, schopností, dovedností, poznatků).

- Úkoly se snažíme zadávat problémově, tak aby děti samy hledaly možná řešení, využíváme prvky Montessori – kompetence k řešení problémů.
- Využíváme prvky sebekontroly a vzájemné kontroly – kompetence k učení.
- Zapojujeme děti do prací v týmech, na projektech, vedeme je ke spolupráci – kompetence sociální a personální
- Pravidelně zařazujeme ranní kruhy – kompetence komunikativní.
- Umožňujeme žákům podílet se na prezentaci vlastní práce – kompetence občanská.

5.5 Zabezpečení výchovy a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

S dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami či dětmi s nadáním pracujeme co nejvíce individuálně, případně za pomoci asistenta pedagoga, vypracováváme , PLPP (dále jen PLPP) či Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) pro děti s opožděným vývojem či děti s odkladem povinné školní docházky.

Umožňujeme dětem, aby obsah i podmínky činností byly rozumně přizpůsobeny zájmům a schopnostem dětí či jejich mimořádnému nadání. Činnosti organizujeme tak, aby nebyly jednotvárné, jednostranné, nabízely dostatečnou pestrost vzdělávací nabídky.

Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou (dále jen PPP) či Speciálními centry (dále jen SPC), s výchovnou poradkyní při naší základní škole. Zajišťujeme, aby děti s postižením či znevýhodněním byly přijímány a vzdělávány stejně jako jiné děti. Vytváříme pro ně bezpečné prostředí.

5.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se SVP.

Plán pedagogické podpory (dále jen PLPP), případně individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) sestavují učitel/ky, které mají dítě ve své třídě. PLPP má vždy písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Stanoví si termín přípravy PLPP a zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte, na které se dohodnou na vzájemné spolupráci při realizaci PLPP, příp. na návštěvě PPP či SPC podle potřeby a v zájmu dítěte.

Vzdělávací obsah speciálně pedagogické péče přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP či PLPP.

5.5.2 Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle daného PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP), postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

5.6 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou do tří let věku. Toto vzdělávání má však svá specifika, související s vývojem dítěte. Pro dvouleté dítě je návštěva mateřské školy většinou první zkušeností odloučení od rodičů. Dvouleté děti se začínají osamostatňovat, učí se nápodobou, vlastním prožitkem a především hrou. Často však vyžadují opakování činností, pravidelné rituály a udrží svoji pozornost po kratší

dobu. Je důležité přizpůsobovat organizaci střídáním nabídky činností, trénovat u nich návyky a praktické dovednosti, ponechat větší prostor pro hru a pohybové aktivity.

5.6.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Náš program pro děti mezi 2. a 3. rokem je postaven na:

- chápajícím a láskyplným přístupem dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobené dvouletým dětem – bezpečné, strukturované
- pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků – pořádku a řádu, sebeobsluhy a v neposlední řadě možnost zkušenosti z pokusů ,omylů a chyb
- místo ve třídě pro dvouleté děti – bezpečně vymezené, přesto součástí celku
- část programu společnou s dětmi staršími – obohacující pro mladší i starší děti
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí výtvarné, hudební, tělesné činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let
- pomůcky, hračky a materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsluhu dvouletých dětí
- podpora samostatnosti a rozhodování

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. Dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům.

Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy.

5.7 Jazyková příprava v předškolním vzdělávání

Včasná jazyková příprava začínající již v mateřské škole, usnadní dětem pozdější nástup do povinné školní docházky na základní škole. Je tak preventivním opatřením proti budoucí školní neúspěšnosti.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka odpovídající jazykovou podporu s přirozeným začleněním mezi ostatní děti. Klade důraz na kontakt s vrstevníky. Pracuje s podpůrným metodickým materiálem Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání. Je více než žádoucí vzdělávání pedagogů v oblasti jazykové přípravy pro děti s nedostatečnou znalostí češtiny.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 Školní vzdělávací činnosti

Vzdělávací obsah je zpracován v deseti integrovaných blocích, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry, stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky a jejich rozpracování bude předmětem TVP PV (Třídního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání). Současně s tím budou vstupovat do TVP PV dílčí projekty ŠVP PV a doplňkové programy. Třídní vzdělávací program je přílohou ŠVP PV. Je pravidelně aktualizován, přizpůsobován aktuálním podmínkám vzdělávání dětí.

6.2 Integrované bloky

Motivační název ŠVP PV: „Rok je dlouhý copánek“ je zpracován do 3 integrovaných bloků. Obsah vzdělávání v integrovaných blocích je přizpůsoben věkovým a individuálním možnostem dětí.

- NEZNÁLKOV
- POZNÁLKOV
- VŠEZNÁLKOV

Očekávané výstupy (kompetence):

1.Kompetence k učení

- budeme rozvíjet schopnosti a dovednosti dětí potřebné k efektivnímu učení a prohlubovat jejich poznatkovou zkušenost

2.Kompetence k řešení problémů

- budeme učit děti vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- povedeme děti přistupovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně

3.Komunikační kompetence

- povedeme děti k vstřícné komunikaci se svým okolím
- budeme učit děti užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení

- seznámíme děti s využitím technických informačních prostředků k vlastnímu rozvoji
- povedeme děti k užívání přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, pocitů, názorů

4. Kompetence sociální a personální

- budeme učit děti adaptovat se na prostředí a jeho běžné změny
- chceme, aby se děti podílely na rozhodování
- budeme se učit vnímat hodnoty spojené s kultivovanými vztahy mezi lidmi

5. Kompetence činnostní a občanské

- povedeme děti k respektování společně vytvořených pravidel
- budeme učit děti vnímat svou sounáležitost s přírodním prostředím
- budeme učit děti chránit hodnoty spojené se zdravím

INTEGROVANÝ BLOK:

NEZNÁLKOV

Charakteristika bloku:

Začínáme zaplétat první pramínek copánku. V tomto bloku se zaměříme na seznámení dětí s prostředím školky a novými kamarády. Poznáváme lidské tělo a prostředí, ve kterém se dítě nachází, a kde bydlí. Zaměříme se také na rodinu, její význam, mezilidské vztahy a vzájemnou komunikaci. Povíme si, jak se máme správně starat o své tělo. Seznámíme se s kulturou naší země. Budeme sledovat krajinu kolem nás, přírodu a zvířátka, která žijí nejen v lese. Naučíme se, jak jim můžeme být prospěšní.

Dítě a jeho tělo

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dítě a jeho psychika

Vzdělávací nabídka

- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- Samostatný slovní projev na určité téma
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů související s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Spontánní hra
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- Cvičení organizačních dovedností
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. Hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- Hry na téma rodiny, přátelství apod.
- Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- Dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnosti apod.)

Dílčí vzdělávací cíle

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomení si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- Získání relativní citové samostatnosti
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plněn prožívat
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Očekávané výstupy

- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- Chápat slovní vtip a humor
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, bez aktivních i bez jejich opory
- Rozhodovat o svých činnostech
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- Zorganizovat hru
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, ztlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Klíčové kompetence

- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnnách; orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Dítě a ten druhý

Vzdělávací nabídka

- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Aktivity podporující sblížení dětí
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci druhému, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

Dílčí vzdělávací cíle

- Seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod)

Očekávané výstupy

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodnými způsobem, respektovat ho
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Klíčové kompetence

- Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

- Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Dítě a společnost

Vzdělávací nabídka

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňují mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, část dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitosti seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými jeho kulturním prostředí apod.)
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj společenského i estetického vkusu
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy postoje vyjadřovat a projevovat
- Seznámení se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí , v němž dítě žije
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Pozvávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým a tomto prostředí

Očekávané výstupy

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat sledovat se zájmem literární dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

- Zacházet šetrně s vlatnými i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.)
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhovost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- Dodržovat pravidla her a jiných činností
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- Utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti)
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Klíčové kompetence

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu

Dítě a svět

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Klíčové kompetence

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

POZNÁLKOV

Charakteristika bloku:

V druhém pramínku copánku se zaměříme na poznávání světa kolem nás. Oslavíme zde svátky sv. Mikuláše, Vánoc, Tří králů a Velikonoc, připomeneme si tradice a zvyky.

Vrátíme se zpátky do pohádky a povíme si o tom, jak pohádky vznikaly a koho v nich potkáme. Popustíme uzdu fantazii a vymyslíme si své vlastní příběhy. Dobou ledovou završíme návrat do minulosti, kde si budeme povídat o dinosaurech, mamutech a pravěku.

Svět objevů a pokusů. Vyrobit si sopku, která bude pění, pravěké akvárium s kapradím, odlitky ze sádry a povíme si o tom, jak nám technika usnadňuje život.

Díky technice se přesuneme do Vesmíru, poznáme planety, Slunce a Měsíc, zahrajeme si na kosmonauty. Ve vesmíru je spousta neznámých těles připomínajících geometrické tvary.

Každý sní o svém povolání, povíme si, co dělají naši rodiče a čím bych chtěl být já. Některá povolání si vyzkoušíme a dozvíme se, že i sportovci díky svým schopnostem mohou vydělat peníze. Seznámíme se se zimními sporty a formou her si osvojíme lyžování, bruslení a při příznivém počasí budeme bobovat na kopci.

Když roztaje sníh, příroda se nám zazelená, přichází jaro a s ním se rodí mláďata. Navštívíme místní hospodářství, kde se s mláďaty seznámíme. Toulkami přírodou sledujeme změny, které jaro přináší.

Dítě a jeho tělo

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Očekávané výstupy

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dítě a jeho psychika

Vzdělávací nabídka

- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- Samostatný slovní projev na určité téma
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

- Prohlížení a „čtení“ knížek
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- Činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy, a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- Sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

Dílčí vzdělávací cíle

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomení si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- Vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i rovině, částečně se orientovat v čase
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnných; orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Dítě a ten druhý

Vzdělávací nabídka

- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dílčí vzdělávací cíle

- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Očekávané výstupy

- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Klíčové kompetence

- Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Dítě a společnost

Vzdělávací nabídka

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatisací, divadelních scének)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Očekávané výstupy

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

Klíčové kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Dítě a svět

Vzdělávací nabídka

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek se kterými se dítě běžně setkává
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenost a jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání jiných kultur
- vytváření elementárního podvědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

VŠEZNÁLKOV

Charakteristika bloku:

Zbývá zaplést už jen poslední pramen dlouhého copánku, ve kterém si zopakujeme pravidla a zásady bezpečného chování, jak se správně zachovat v nebezpečné situaci v běžném životě i v dopravním provozu. Navážeme znalostmi o dopravních prostředích , kde se pohybují, jaké jsou rozdíly mezi osobní, nákladní a hromadnou dopravou.

Povedeme děti k pozitivnímu přístupu k přírodě, seznámíme je s recyklací a tříděním odpadu.

Povíme si o tradici Filipojakubské noci a pálení čarodějnic, oslavíme svátek matek.

Vyzkoušíme si naše smysly a jaký je život s postižením. Zblízka prozkoumáme hmyzí svět i svět pod vodní hladinou.

Zaměříme se na sportovní i hudební aktivity. Podíváme se do historie za V

ikingy, piráty a námořníky. Seznámíme se s úrodou, která dozrává v létě na polích a hurá na prázdniny.

Dítě a jeho tělo

Vzdělávací nabídka

- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Klíčové kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dítě a jeho psychika

Vzdělávací nabídka

- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- Samostatný slovní projev na určité téma
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, huť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Námětové hry a činnosti
- Řešení myšlenkových a praktických problémů, hledání různých možností a variant
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

Dílčí vzdělávací cíle

- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomení si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- Naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- Utvořit jednoduchý rým
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- Vědomě užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i rovině, částečně se orientovat v čase
- Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Klíčové kompetence

- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnnách; orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Dítě a ten druhý

Vzdělávací nabídka

- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Dílčí vzdělávací cíle

- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými

Očekávané výstupy

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- Spolupracovat s ostatními

- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Klíčové kompetence

- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Dítě a společnost

Vzdělávací nabídka

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě – r□znorodé spole
- né hry a skupinové aktivity (nám□tové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Dítě a svět

Vzdělávací nabídka

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná umí odmítnout
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

6.3 Dílčí projekty :

Dílčí projekty naší mateřské školy jsou součástí vzdělávacího obsahu. Do jednotlivých integrovaných bloků budou začleněny podle potřeb. Jejich naplňování bude vycházet z věkových a individuálních zvláštností dětí. Časová realizace je jeden rok, tak jako integrované bloky. Projekty jsou rámcové, obsahují hlavní záměry a charakteristiku vzdělávací nabídky a jejich rozpracování bude předmětem TVP PV stejně jako jednotlivé integrované bloky. Činnosti jako prostředek naplnění stanovených záměrů a cílů budou maximálně zohledňovat možnosti dětí s využitím maňásků, které symbolizují dané záměry těchto projektů.

„SKŘÍTEK VALÍŠEK“ – se zaměřením na enviromentální výchovu

„JABLENKA“ – zdravý životní styl

„KAMARÁDČOV“ – prevence patologických jevů

Dílčí projekt „ SKŘÍTEK VALÍŠEK „

„ Abychom pochopili pravidla ekologického chování a dokázali se jimi řídit potřebujeme vlastnosti a schopnosti jako jsou: láska k přírodě, omezování vlastních potřeb, šetrnost, schopnost rychle se přizpůsobovat měnícím se podmínkám a schopnost vlastního úsudku a jednání. Předpokladem je rozvoj těchto vlastností a ochota poznat sám sebe. Základy je proto nutné položit již u malých dětí.“

Eltride Pausewangová

Záměry a cíle našeho dílčího projektu směřují k naplnění této myšlenky

Jeho smyslem je posílit oblast enviromentální výchovy a bude včleněn do jednotlivých integrovaných bloků.

Vzdělávací nabídka se vztahuje k ročním obdobím a činnostem. Děti budou pozorovat změny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím, sbírat plody a využívat je k různým činnostem (třídění, vyrábění zvířátek, přiřazování dle druhů ...). Listů z různých druhů stromů bude využito k pěveckým, výtvarným a pohybovým činnostem. Děti budou pomáhat při úklidu spadaného listí na školní zahradě, experimentovat se semeny rostlin. Budeme si hrát s větvičkami jehličnanů, počítat letokruhy na smrkovém pařezu, obkreslovat na papír kůru stromů, rozpoznávat houby, jejich význam pro člověka a zvěř. Mravenci a mraveniště, ptactvo, stromy budou dalšími objekty pro pozorování a naslouchání zvuků v přírodě. Zimní počasí nabídne pozorování ledu, na listech, jinovatky v trávě, experimentování se sněhem, pozorování jeho vlastností. Budeme se starat o ptáčky na naší zahradě – krmení.

Na jaře se podíváme k našemu rybníku „Mrchojedy“ i potoku.

Po celý rok budeme třídit odpad

Dílčí projekt „ JABLENKA“

Hlavním záměrem tohoto projektu je vytvářet u dětí zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu.

ZDRAVÉ STRAVOVÁNÍ

Činnostní charakteristika

- spolupodílet se na přípravě jídla
- hry na zahradníky, prodavače, kuchaře
- zařadíme činnosti s poznáváním zeleniny, ovoce + zpracování

Záměr

- povedeme děti ke zdravému stravování jako základu péče o své zdraví
- naučíme se znát význam ovoce a zeleniny v naší stravě, vitamíny

PÉČE O MOJE TĚLO

Činnostní charakteristika

- každodenní pohybové chvílky se zaměřením zdravotních cviků a prvků jógy
- vycházky do přírody, zdolávání přírodních překážek
- maximální využití školní zahrady a náčiní
- činnosti s poznáváním jednotlivých částí těla
- budeme si denně po obědě čistit zoubky
- hry na zubaře se správnou technikou čištění zoubků
- konstruktivní a grafomotorické činnosti

Záměr

- budeme u dětí rozvíjet pohybové dovednosti s posílením tělesného zdraví a uvědoměním si vlastního těla
- povedeme děti k osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí

PÉČE O ZDRAVÍ

Činnostní charakteristika

- činnosti zaměřené na otužování organismu
- smyslové a psychomotorické hry
- sezónní sporty
- využívat malého bazénku na školní zahradě
- činnosti spojené s vhodným oblékáním
- divadlo + maňáskové scénky – hygienické návyky

Záměr

- otužováním dětského organismu chceme přispět k posílení imunitního systému

ZDRAVÉ STRAVOVÁNÍ

Činnostní charakteristika

- spolupodílet se na přípravě jídla
- zařadíme činnosti s poznáváním zeleniny, ovoce + zpracování
- hry na zahradníky, prodavače, kuchaře

Záměr

- povedeme děti ke zdravému stravování jako základu péče o zdraví
- naučíme se znát význam zeleniny a ovoce v naší stravě, vitamíny

RELAXACE JAKO PROSTŘEDEK REGENERACE

Činnostní charakteristika

- budeme číst pohádky, poslouchat relaxační hudbu
- dle potřeby budeme odpočívat v relaxačních koutcích
- po tělesné aktivitě zařadíme relaxační chvílky
- budeme zařazovat komunikativní kruh
- budeme společně vytvářet pravidla pro společné přátelské klima

Dílčí projekt „ KAMARÁDČOV „

BUDEME SE SNAŽIT: chovat se k sobě kamarádsky
vytvářet společná pravidla
naslouchat si
řešit problémy v klidu

Záměrem projektu je věnovat více pozornosti tématu prevence patologických jevů, začlenit ji do každodenní práce s dětmi – tedy do jednotlivých integrovaných bloků a to záměrně – cíleně.

Hlavní myšlenkou je předcházet nežádoucím projevům chování a jednání nežli je napravovat.

Vycházíme z uvědomění si důležitosti pojmů „sebeúcta“, která je jádrem naší společnosti, chceme jít cestou „*Kdo se naučí vážit si sám sebe, naučí se také vážit si ostatních*“.

Činnostní charakteristika

- rozhovory v komunikativním kruhu
- scénky, dramatizace, vyprávění příběhů, zážitky ze života
- společně si vytvářet piktogramy vhodného chování
- pohybové a jiné činnosti ve dvojicích

Záměr

- povedeme děti k sebeúctě
- budeme se vzájemně respektovat a vytvářet si kamarádské vztahy
- budeme se učit starat se o vše co nás obklopuje – naše prostředí, hračky
- budeme dodržovat společenská pravidla
- budeme posilovat pocity uspokojení, uznání
- budeme si navzájem pomáhat
- povedeme děti k úctě ke starším lidem
- budeme se snažit vést děti ke spolupráci
- budeme se učit hodnotit své chování a jednání a nést za ně odpovědnost

V úrovni kompetencí se dostane do popředí

- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence personální a sociální
- kompetence činnostní a občanské

6.4 DOPLŇKOVÉ PROGRAMY

Doplňkové programy naší školy jsou součástí vzdělávacího obsahu. Záměrem doplňkových programů je nabídnout možnost rozvinout dětský talent, či maximálně zabezpečit vzdělávací nabídku pro ty, kteří disponují hlubšími schopnostmi k určitým činnostem. Základem je maximálně respektovat potřeby dětí, jejich zájem o nabízenou činnost.

HRÁTKY S ANGLICKÝM JAZYKEM
LOGOHRÁTKY
GRAFOHRÁTKY

ZDRAVÉ ZOUBKY TĚLÍČKA, TĚLÍČKA, HÝBEJTE SE VÝTVARNÝ KROUŽEK

HRÁTKY S ANGLICKÝM JAZYKEM

Program je zaměřený na poznávání cizího jazyka.

Hravou a zábavnou formou získávají děti povědomí o anglickém jazyku. Prostřednictvím říkadel, písniček a přímou manipulací s předměty dochází k vytváření základů slovní zásoby. Činnosti jsou doplňovány poslechem audio nahrávek s různorodou tematikou.

LOGOHRÁTKY

Program zaměřený na logopedickou prevenci.

Správná výslovnost je velice důležitá. V případě jakékoliv vady řeči je potřeba spolupracovat a začít s nápravou řeči co nejdříve. V naší mateřské škole chceme podpořit minimalizaci řečových vad intenzivní logopedickou prevencí. Logopedická asistentka naší mateřské školy provádí pravidelnou depistáž u všech dětí a na základě zjištění a v rámci doplňkového programu provádí intenzivní logopedickou prevenci a tam, kde je třeba logopedického specialisty doporučí rodičům odbornou péči. Podporou pro rozvoj komunikativních dovedností využívá didaktických pomůcek a materiálů.

GRAFOHRÁTKY

Program je zaměřený na jemnou motoriku rukou – prstů.

Děti se učí pod vedením učitelky zdokonalovat jemné pohyby rukou, prstů, manipulaci s drobnými předměty. Trénují uvolnění paže, předloktí, zápěstí v souhře s jemnými pohyby prstů. Naším cílem je dosáhnout plynulého svižného pohybu ruky. K tomu využíváme činnosti běžného života (uchopí špetku, přebírá korálky, drobné předměty třídí podle barvy, tvaru, velikosti, navléká nit, správně se oblékne, zvládá uvázat si tkaničku, stříhá papír nůžkami), kreslení (kreslí panáčka, kruh podle předlohy, obkresluje písmena, vybarvuje omalovánky, dokáže jedním tahem spojit dva body), volné kresby, uvolnění ruky v běžném životě (hra s modelínou, hlínou, maluje do písku). Děti se dále učí správně hygienické pracovní návyky – správné sezení, úchop bez křeče... Učitelky mají vytvořený zásobník motivačních říkadel k procvičení jemné motoriky u dětí.

ZDRAVÉ ZOUBKY

Program zaměřený na nácvik správné techniky čištění zubů.

Děti naší mateřské školy se postupně seznamují se správným nácvikem čištění zubů jako prevencí zubního kazu. Ti nejmenší začínají manipulací s kartáčkem, poznávání vlastního zoubku, starší již používají kartáček s pastou a jeho používání se stává pravidelností denního rytmu.

TĚLÍČKA, TĚLÍČKA HÝBEJTE SE

Program se zaměřením na pohybové dovednosti.

S tělesným vývojem dítěte pracujeme od nejranějšího věku a stále ho rozvíjíme. V tomto kroužku se zaměříme na zdokonalování jemné i hrubé motoriky. Budeme se zde učit překonávat nejrůznější překážky, chytat a házet míč, odbourávat strach a naučíme se různým pohybovým hrám i tanci. Děti se naučí smířit se s porážkou a podpořit při hře ostatní kamarády. Prostřednictvím pohybu rozvíjíme u dětí city, emoce a sebedůvěru. Přispíváme k získávání zdravého sebevědomí.

VÝTVARNÝ KROUŽEK

Dáváme dětem možnost vyjádřit věci, situace, události a fantazii pomocí malby, kresby, modelování, plošným a prostorovým vyjádřením a konstruováním.

7 AUTOEVALUACE ŠKOLY A HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality jejího ŠVP. Probíhá ve dvou sledovaných oblastech: efektivita vyučování, atmosféra vztahů (žák x spolužák, učitel x žák, učitel x rodič, učitel x učitel, a rovněž mapuje potenciál vzniku rizikových forem chování jako např.: kouření, krádeže, šikana, agrese, alkohol, drogy atd.).

Evaluace i autoevaluace vychází z :

- pozorování dětí
- rozhovorů s dětmi
- rozhovorů a anket rodičů
- rozhovorů a rozborů při pedagogických radách
- hospitační a kontrolní činnosti

Evaluační procesy :

Budeme se snažit dodržovat tyto zásady :

- uvědomovat si nedostatky, nalézat a pojmenovávat zejména to, co se nám daří
- odhalovat příčiny, proč tomu tak je
- volit nové, účinnější postupy, ty zpětně vyhodnocovat
- neustále porovnávat s cíli, podmínkami, riziky

Evaluace výchovně vzdělávacího procesu

Evaluace ŠVP :

Vlastní hodnocení školy - systém v ŠVP PV

Předmět hodnocení	Nástroje	Kdy	Kdo
Soulad ŠVP s RVP PV			
<ul style="list-style-type: none"> identifikační údaje o MŠ obecná charakteristika školy podmínky vzdělávání organizace vzdělávání charakteristika vzdělávacího programu vzdělávací obsah evaluační systém 	<p>SWOT analýza, aktualizace</p> <p>analýza - opatření</p>	<p>zpočátku ročně, dále stačí jednou za dva roky</p> <p>upravený ŠVP PV</p>	<p>vedoucí učitelka MŠ s celým kolektivem pedagog.pracovníků</p> <p>předloží ke kontrole ředitele školy do 30.9.</p>
Kvalita zpracování ŠVP			
<ul style="list-style-type: none"> záměr originalita vhodnost k podmínkám vzdělávací obsah provázanost prostor pro další rozvoj 	<p>inventář VÚP</p> <p>hospitace, porady</p> <p>hodnocení TVP, anketa rodičů</p> <p>analýza - opatření</p>	<p>ročně</p> <p>průběžně dle plánu</p> <p>ročně 1x za dva roky</p> <p>upravený ŠVP PV</p>	<p>vedoucí učitelka MŠ s celým kolektivem pedagogů, učitelky MŠ</p> <p>ředitelka školy, vedoucí učitelka MŠ</p> <p>učitelky MŠ</p> <p>rodiče</p> <p>Předloží ke kontrole ředitele</p>

			školy k 30.9.
Vzdělávací podmínky			
<ul style="list-style-type: none"> věcné životosprávné psychosociální organizace chodu řízení MŠ personální zajištění spoluúčasť rodičů 	<p>rozhovory i záznamy</p> <p>hodnocení IB, hospitace, vzájemné porady,</p> <p>inventáře VÚP anketa rodičům</p> <p>analýza a opatření</p>	<p>denně, průběžně</p> <p>dle potřeb dle plánu</p> <p>ročně 1x za dva roky</p> <p>upravený ŠVP PV</p>	<p>Vedoucí učitelka MŠ s celým kolektivem zaměstnanců, částečně děti,</p> <p>ředitelka školy, ved.uč.MŠ</p> <p>rodiče</p> <p>Předloží ke kontrole ředitelce školy k 30.9.</p>
Vzdělávací proces			
<ul style="list-style-type: none"> přístup k dětem pedagogický styl vzdělávací nabídka tvorba a naplňování TVP profesionální dovednosti 	<p>rozhovory i záznamy</p> <p>hospitace, vzájemně sebehodnocení,</p> <p>inventáře VÚP, anketa rodičům</p>	<p>denně, průběžně,</p> <p>dle plánu</p> <p>ročně, 1x za dva roky</p>	<p>učitelky i děti,</p> <p>ředitelka školy, ved.uč.MŠ, učitelky MŠ</p> <p>ved.uč. MŠ</p> <p>rodiče</p> <p>Předloží ke kontrole ředitelce</p>

	analýza a opatření	upravený ŠVP PV	školy k 30.9.
Výsledky vzdělávání			
<ul style="list-style-type: none"> • dítě a jeho tělo • dítě a jeho psychika • dítě a ten druhý • dítě a společnost • dítě a svět 	rozhovory, záznamy IB, IVP záznamy o vzděláv. pokrocích dětí = hospitace, srovnání, porady, rozhovory, inventáře VÚP anketa rodičům analýza a opatření	denně, průběžně, dle plánu průběžně-ped.porady dle plánu výročně 1x za dva roky upravený ŠVP PV	Ved.uč.MŠ, učitelky MŠ, děti, učitelky předloží vých.poradci dle plánu učitelky MŠ ředitelka školy, ved.uč.MŠ, učitelky MŠ ved.uč.MŠ rodiče Předloží ke kontrole ředitelce školy k 30.9.

Vyhodnocování individuálního vývoje dítěte

Budeme využívat metodiku pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách MŠ

Děti 5-6 let: Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání.

Děti 2-5 let: Podrobný přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte.

Průběžně budeme záznamy doplňovat o další informace získané pozorování, rozhovory s dítětem i rodiči, budeme cíleně shromažďovat výtvary, grafické projevy, pracovní listy, záznamy o pokrocích, záznamy od odborníků, vytvářet portfolio dítěte.

Budeme se snažit projevy dětí zaznamenávat popisně, empaticky, především POZITIVA.

Při sledování vývoje je důležité, abychom znali výchozí vývojový stupeň dítěte, hodnotit pokroky, úspěchy, nesrovnávat s úrovní vrstevníků.

Budeme se snažit zjišťovat, v čem, nebo kde má dítě problémy a budeme pomáhat v této oblasti, spolupracovat s rodiči.

Pozornost zaměříme:

- na motoriku
- návyky a dovednosti v sebeobsluze, hygieně
- sociální a emociální projevy
- průceschopnost
- poznávací schopnosti
- řečový rozvoj a vyjadřování

Na základě zjištěných poznatků ředitel školy a učitelé nejen navrhnou a provádějí potřebné úpravy vzdělávacích podmínek, ale také projektují vlastní pedagogickou činnost zaměřenou na rozvoj klíčových kompetencí dítěte.

8 PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK

RVP PV- rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

ŠVP PV – školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MŠ - mateřská škola

ZŠ - základní škola

ŠJ - školní jídelna

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

SPC – Speciální centrum

ŠD - školní družina

SDH – sbor dobrovolných hasičů

TVP PV – třídní vzdělávací plán pro předškolní vzdělávání

IB- integrované bloky

VÚP-výzkumný ústav pedagogický

Příloha č.1 k ŠVP PV "Rok je dlouhý copánek"

SWOTT analýza k 1.9.2021

silné stránky

- velké a světlé prostory
- velká zahrada se sportovním vybavením
- nový herní prvek na zahradě
- široké spektrum moderních vyučovacích metod
- podpora vzdělávání učitelů-DVPP
- prezentace školy na veřejnosti
- rodinné prostředí, malý kolektiv (lepší spolupráce)
- nabídka řečových chviliek, anglických, tanečních, dramatických
- výhodné umístění budovy MŠ
- mladý kolektiv pedagogů

možnosti

- krásná příroda (blízký les)
- zdravé prostředí
- možnost her a činností na školní zahradě
- spolupráce – rodiče, ZŠ, MŠ
- sponzorské dary

slabé stránky

- propojenost šaten, velký počet dětí
- propojenost tříd
- spolupráce rodičů s MŠ
- menší nabídka programů mimo MŠ

hrozby

- nedostatek finančních prostředků
- nedostatečná kapacita MŠ (odmítnutí dětí u zápisu do MŠ)
- velmi nízký věk dětí přijímaných do MŠ
- velký věkový rozdíl dětí
- spolupráce s rodiči
- omezení v rámci Covid-19

POZNÁMKY K ŠVP PV „Rok je dlouhý copánek“: